

Prežihov Voranc: Boj na požiralniku

1.) Zunanja in notranja podoba besedila:

Zunanjo zgradbo novele sestavlja 7 delov, drugih delitev ni. Za notranjo bi lahko rekli, da jo sestavlja par delov, vsak s svojim vrhuncem: najprej odraščanje Dihurja, ki kasneje postane mož, težko življenje Dihurjevih, ki ima za vrhunec smrt matere, zadnji del pa je verjetno življenje brez mame, ter smrt Dihurja.

2.) Oznaka pripovednih oseb preko opisa, dialoga, pripovedi:

Najbolj pomembna oseba v delu je seveda oče Dihur, ki ga spoznavamo že od otroških let. Že takrat ga je mučila božjast, imel je tudi trdo vzgojo, ki jo je potem prenašal na otroke. Sovraži hlapčevstvo in verjame v boljši jutri.

Mati Dihurka je možu pokorna, vedno samo dela in skrbi za otroke. Ti se z drugimi otroci ne razumejo, kar je posledica vzgoje.

3.) Medčloveški odnosi med Dihurjevimi in njihov odnos do širše okolice:

Vsi Dihurjevi so velika družina, kjer en drugemu pomagajo preživeti. Otroci očeta spoštujejo, a se ga hkrati tudi bojijo. Pogosto se s tujimi otroci, saj eni druge sovražijo. Prav tako sovražita okolico tudi starša, le da sta prisiljena v spoštljiv odnos, saj za te ljudi delata.

4.) Agresivnost in čustvenost pri odnosu do ljudi, živali, zemlje:

Največjo agresivnost kaže oče, še posebej do zemlje, saj je po njegovem prav ta kriva za njihovo bedo in hlapčevstvo. Pojavi se tudi nasilje nad živalmi, pri katerem bi pravzaprav lahko potegnili tudi vzporednico z agresivnostjo nad ljudmi.

5.) Stopnjevanje dramatičnosti osrednjega dogodka novele:

Začetno rast dramatičnosti ustavi obdobje dobre letine, ko dobijo dva vola in odplačajo večino dolgov. Temu na žalost sledi obdobje slabe letine. Začne se s smrtjo vola, konča pa s katastrofično smrtjo matere in potem še z usmrtitvijo očeta po boji na požiralniku. Po tem se dramatičnost spusti.

6.) Smrt in pogreb očeta, naturalistične prvine:

S smrtjo očeta je v Dihurjevih ugasnilo tudi upanje za boljšim življenjem. Prav oče je v vseh njih, čeprav so ga gledali s strahospoštovanjem, budil upanje v boljšo prihodnost. To lahko sklepamo iz tega, da njihovo zemljo dobi bogati sosed, otroke pa vzamejo za hlapce.

7.) Ali do Dihurjev občutimo sočutje, če ga, zakaj:

Večina ljudi sočustvuje z nekom, ki živi bedno in hlapčevsko življenje (ne po svoji krivdi), zato sočustvujemo tudi z Dihurjevimi. Vendar pa to sočustvovanje nekako zamegli agresivnost in odpor Dihurjevih do zunanjega sveta.

8.) Stilna analiza jezikovnih sredstev pri opisu boja s požiralnikom:

V tem delu je bistveno več metaforike in prispevov, predvsem posebitve, s katero pisatelj označi požiralnik, sam boj pa je opisan bolj skromno.